

ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2
ADMINISTRATOR EMOTIONAL INTELLIGENCE AND TEACHER TEAMWORK
IN SCHOOL UNDER NAKHONPATHOM PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 2

สุทธภา เวชวิสุทธิคุณ¹
SUTDHAPA VAVISUTIKUN
สายสุดา เตียเจริญ²
SAISUDA TIACHAROEN

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 2) การทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำนวน 97 โรง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 2) การทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3) ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบคล้อยตามกัน

คำสำคัญ : ความฉลาดทางอารมณ์, การทำงานเป็นทีม

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purposes of this research were to determine 1) administrator emotional intelligence under Nakhonpathom Primary Educational Service Area Office 2 2) teacher teamwork in school under Nakhonpathom Primary Educational Service Area Office 2 and 3) the relationship between administrator emotional intelligence and teacher teamwork in school under Nakhonpathom Primary Educational Service Area Office 2. The sample were 97 schools under Nakhonpathom Primary Educational Service Area Office 2. The research instrument was a questionnaire. The statistical analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient.

The research found that:

1) Administrator emotional intelligence under Nakhonpathom Primary Educational Service Area Office 2, as a whole was at the highest level.

2) Teacher teamwork in school under Nakhonpathom Primary Educational Service Area Office 2, as a whole was at the highest level.

3) The relationship between administrator emotional intelligence and teacher teamwork in school under Nakhonpathom Primary Educational Service Area Office 2 was found at .01 level of statistical significance.

KEYWORD : EMOTIONAL INTELLIGENCE, TEAMWORK

ความสำคัญและปัญหาของการวิจัย

ในการดำเนินชีวิตประจำวันบุคคลมักมีอารมณ์เกิดขึ้น และเปลี่ยนแปลงไปมาได้เสมอ เพราะตลอดเวลาที่บุคคลอยู่ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง บุคคลจะตกอยู่ภายใต้สิ่งเร้า และประสบการณ์ที่ส่งผลให้อารมณ์ของบุคคลเปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะเป็นอารมณ์เชิงบวกหรืออารมณ์เชิงลบ ซึ่งอารมณ์ในลักษณะดังกล่าวนี้จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล (ภักศกุล นาคนู, 2557)

การบริหารงานในสถานการณ์ปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าความฉลาดทางด้านสติปัญญาเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้บุคคลประสบความสำเร็จและสามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ จึงจำเป็นต้องมีคุณลักษณะอื่นประกอบกัน ผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากจะเป็นผู้ที่มีความฉลาดทางด้านสติปัญญา และมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารงานแล้ว ความฉลาดทางอารมณ์ก็เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่ช่วย

ให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ (Goleman, 1998) ซึ่งการทำงานให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ขององค์กรมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจในการทำงานร่วมกันของบุคลากร เนื่องจากบุคคลไม่สามารถทำงานให้สำเร็จได้โดยลำพัง หากมีทีมงานที่ดีย่อมจะทำให้ผลการปฏิบัติงานขององค์กรเป็นที่น่าพึงพอใจ (วิกานดา เกษตรเอี่ยม, 2558)

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อน และบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีความฉลาดทางอารมณ์ และมีการสนับสนุนให้บุคลากรทำงานร่วมกัน เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกันของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 มีการจัดวางระบบการควบคุมภายใน ที่นำมาใช้เพื่อสร้างความมั่นใจว่าการดำเนินงานภายในหน่วยงาน สามารถดำเนินงานได้

สำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย อีกทั้งเป็นการป้องกันความผิดพลาดหรือลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2, 2562) แต่ทั้งนี้ สถานศึกษามีข้อจำกัดในการบริหารงานค่อนข้างมาก ไม่ที่จะเป็นการบริหารงานบุคคล หรือการบริหารงบประมาณ ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายความสำเร็จตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในปี พ.ศ. 2559-2560 พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทั้งในด้านการปฏิบัติงานของตนเองและในส่วนที่ทำให้ครูและบุคคลอื่นเสียหาย จึงถูกดำเนินการทางวินัย เช่น

1. ปัญหาด้านความลึกซึ้งทางอารมณ์ การมีความซื่อสัตย์ ยึดมั่นในหลักการและสิ่งที่ถูกต้องพบว่ามีผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูบางคนถูกดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง เรื่องทุจริตต่อหน้าที่ โดยการใช้จ่ายเงินผิดปกติ มีการเบิกถอนเงินโดยไม่มีหลักฐานการใช้จ่าย

2. ปัญหาด้านความรู้รอบทางอารมณ์ การรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการแสดงอารมณ์ของตนเอง พบว่ามีผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูถูกดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรง เนื่องจากผู้บริหารใช้วาจาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่เหมาะสม (นิติกร ระดับปฏิบัติการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2, สัมภาษณ์ 10 กันยายน 2561)

ในการบริหารสถานศึกษา แม้ผู้บริหารจะเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมากเพียงใด ก็ไม่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้เพียงบุคคลเดียว ต้องอาศัยความร่วมมือของครูในการทำงานเป็นทีม และแก้ไขปัญหาดังกล่าว ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

ปัญหาการประสานงานภายในองค์กร ปัญหาความไว้วางใจ ความสามัคคีและความร่วมมือ การไม่

ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เช่น การไม่จัดทำแผนการสอน ละเลยการสอนประกอบกับการมีความเห็นที่แตกต่างกันในการปฏิบัติงานของบุคลากร ส่งผลให้ผู้บริหารบริหารงานอย่างไม่ราบรื่น บุคลากรก็ขาดความสามัคคี ต่างคนต่างทำงาน เกิดการเกี่ยงกันทำงาน ทำให้การทำงานล่าช้า ส่งงานไม่ตรงตามกำหนดเวลา ประสิทธิภาพในการทำงานลดลง ส่งผลกระทบต่อสถานศึกษา นักเรียน และอาจเกิดความเสียหายแก่ทางราชการ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2, 2561)

ปัญหาการประสานงานภายนอกองค์กร การที่ผู้ปกครองบางคนไม่สนใจและไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ไข ปรับปรุงความประพฤติและการเรียนของนักเรียน รวมถึงชุมชนไม่ให้ความร่วมมือเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ส่งผลให้การพัฒนานักเรียนเป็นไปได้ช้า ไม่ต่อเนื่อง และการพัฒนาการศึกษาอาจไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากการพัฒนาการศึกษาต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหาร ครู บุคลากรภายใน และการมีส่วนร่วมของชุมชน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2, 2560)

จากปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารมีส่วนให้ครูเกิดความผูกพันต่อองค์กร ช่วยลดปัญหาในการทำงาน ส่งผลให้การร่วมมือร่วมใจกันทำงาน เกิดทีมงานที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล และบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2

2. เพื่อทราบการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง

2. การทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง

3. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำนวน 121 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำนวน 97 โรงเรียน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากการเปิดตารางประมาณการขนาดตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้เทคนิคการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) โดยจำแนกสถานศึกษาตามอำเภอ และขนาดของสถานศึกษา

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล สถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน จำนวน 1 คน 2) ครูผู้สอน จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 194 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน และประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่ง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (force choice)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร ตามแนวความคิดของคูเปอร์ และชาวาฟ (Cooper & Sawaf, 1997)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีม ตามแนวความคิดของยูกัล (Yukl, 2013)

แบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert, 1961) ซึ่งหาคุณภาพเครื่องมือโดยใช้ค่าความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6 - 1.00 และหาค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ .971

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเป็นระบบ และถูกต้อง ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินงานตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยจัดทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 เพื่อออกหนังสือแจ้งขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้

ปฏิบัติหน้าที่แทน และครูผู้สอน เพื่อให้ความอนุเคราะห์
ในการตอบแบบสอบถาม

2. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ
ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ สำหรับโรงเรียนบางแห่ง
ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ
แบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ
(percentage)

2. การวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ของ
ผู้บริหาร และการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครปฐม เขต 2 ใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$)
ที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์
(Best)

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความ
ฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับการทำงานเป็นทีมของ
ครู ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ของ
เพียร์สัน (Pearson's product moment correlation
coefficient)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง ความ
ฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับการทำงานเป็นทีมของ
ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 เพื่อให้เป็นไปตาม
วัตถุประสงค์และตอบข้อคำถามของการวิจัยครั้งนี้
ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้
ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน
และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน
97 โรงเรียน รวม 194 คน ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถาม
กลับคืนมาจำนวน 194 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำมา

วิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตาราง
ประกอบคำบรรยาย นำเสนอเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ
แบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง
จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 57.22 เป็นเพศชาย
จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 42.78 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป
จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 41.75 มีอายุ 31 – 40 ปี
จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 23.20 มีอายุ 41 – 50 ปี
จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 21.13 และมีอายุไม่เกิน
30 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 13.92 ด้านระดับ
การศึกษาพบว่า จบการศึกษาระดับปริญญาโทจำนวน
114 คน คิดเป็นร้อยละ 58.76 ระดับปริญญาตรีจำนวน
74 คน คิดเป็นร้อยละ 38.14 และระดับปริญญาเอก
จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.10 ตำแหน่งของผู้ตอบ
แบบสอบถามพบว่าเป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้
ปฏิบัติหน้าที่แทน และครูผู้สอนเท่ากันจำนวน 97 คน
คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีประสบการณ์การทำงานน้อย
กว่า 10 ปีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 34.03 มี
ประสบการณ์การทำงาน 21 – 30 ปี และมีประสบการณ์
การทำงาน 31 ปีขึ้นไปจำนวนเท่ากันคือ 43 คน คิดเป็น
ร้อยละ 22.16 และมีประสบการณ์การทำงาน 11 – 20
ปีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 21.65

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ของ
ผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

ผู้วิจัยวิเคราะห์ โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของ
ผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ
มากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.45) เมื่อแยกพิจารณา
เป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดย
เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้
ดังนี้ ความลึกซึ้งทางอารมณ์ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.45)

ความเหมาะสมทางอารมณ์ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.45)
ความเป็นไปได้ทางอารมณ์ ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.49)
และความรู้รอบทางอารมณ์ ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.49)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การทำงานเป็นทีมของครูใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครปฐม เขต 2

การทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม
เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$,
S.D. = 0.46) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ใน
ระดับมากที่สุด 8 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยเลข
คณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ความไว้วางใจ ความ
สามัคคี และความร่วมมือ ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.55)
ประสิทธิภาพและศักยภาพขององค์กร ($\bar{X} = 4.58$, S.D.
= 0.50) การจัดองค์กรและการประสานงานภายใน
องค์กร ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.52) ทรัพยากรและการ
สนับสนุน ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.52) รูปแบบความคิดที่
ถูกต้องร่วมกัน ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.53) ความมุ่งมั่น
ทุ่มเทต่อเป้าหมายและกลยุทธ์ของภาระงาน ($\bar{X} =$
4.53, S.D. = 0.51) การประสานงานภายนอกองค์กร ($\bar{X} =$
4.51, S.D. = 0.51) ความหลากหลายของสมาชิก
($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.50) และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน
คือทักษะของสมาชิกและความชัดเจนของบทบาทหน้าที่
($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.53)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความ
ฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับการทำงานเป็นทีมของ
ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครปฐม เขต 2

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความ
ฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร กับการทำงานเป็นทีม
ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่าความ
ฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร (X_{tot}) กับการทำงานเป็น

ทีมของครู (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ใน
ระดับมาก ($r_{xy} = .797^{**}$) เป็นความสัมพันธ์ในลักษณะ
คล้อยตามกัน

สรุปผลการวิจัย

1. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต
2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดย
เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้
ดังนี้ ความลึกซึ้งทางอารมณ์, ความเหมาะสมทาง
อารมณ์, ความเป็นไปได้ทางอารมณ์ และความรู้รอบ
ทางอารมณ์

2. การทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 8 ด้าน
โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปหาน้อย
ได้ดังนี้ ความไว้วางใจ ความสามัคคี และความร่วมมือ,
ประสิทธิภาพและศักยภาพขององค์กร, การจัดองค์กร
และการประสานงานภายในองค์กร, ทรัพยากรและ
การสนับสนุน, รูปแบบความคิดที่ถูกต้องร่วมกัน,
ความมุ่งมั่นทุ่มเทต่อเป้าหมายและกลยุทธ์ของภาระงาน,
การประสานงานภายนอกองค์กร, ความหลากหลายของ
สมาชิก และอยู่ในระดับมาก 1 ด้านคือ ทักษะของ
สมาชิกและความชัดเจนของบทบาทหน้าที่

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทาง
อารมณ์ของผู้บริหารกับการทำงานเป็นทีมของครูใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน
มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของ
ผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับความไว้วางใจ ความสามัคคี
และความร่วมมือ, ทักษะของสมาชิก และความชัดเจน
ของบทบาทหน้าที่, การจัดองค์กรและการประสานงาน

ภายในองค์กร, ความมุ่งมั่นทุ่มเทต่อเป้าหมายและกลยุทธ์ของภาระงาน, การประสานงานภายนอกองค์กร, ทรัพยากรและการสนับสนุน, รูปแบบความคิดที่ถูกต้องร่วมกัน, ความหลากหลายของสมาชิก และประสิทธิภาพและศักยภาพขององค์กร ตามลำดับ

การอภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นบุคคลที่มีความเหมาะสม ทั้งวัยวุฒิ คุณวุฒิ ประสบการณ์การทำงาน รวมถึงผ่านการอบรมหลักสูตรพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา โดยโครงสร้างหลักสูตรและการพัฒนาจะมีเนื้อหาครอบคลุมในหลายด้าน ทั้งด้านการบริหารจัดการ ด้านมนุษยศาสตร์ การมีภาวะผู้นำ เพื่อให้ผู้บริหารมีความพร้อมทั้งในด้านความรู้ ทักษะ ทักษะคิด เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีจรรยาบรรณวิชาชีพ และสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษานอกจากจะเป็นผู้ที่มีความฉลาดทางด้านสติปัญญา และมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารงานแล้ว ความฉลาดทางอารมณ์นับเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่ช่วยให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ และสามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของนางศรีษะ ทนเพื่อน ที่ได้ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ได้ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ได้ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สงขลา เขต 3 พบว่า 1) ระดับ

ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สงขลา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับสูงทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง การสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเอง การควบคุมอารมณ์ของตนเอง การเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น และการมีทักษะทางสังคม (นางศรีษะ ทนเพื่อน, 2550) สอดคล้องกับอังคณา นาสารี ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และพฤติกรรมการตัดสินใจในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง (อังคณา นาสารี, 2551)

เมื่อพิจารณาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเฉพาะด้านความลึกซึ้งทางอารมณ์ มีค่ามัธยฐานเลขคณิตสูงกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 เป็นผู้มีความมุ่งมั่น มีความรับผิดชอบต่องาน มีความเอาใจใส่ต่อหน้าที่และผู้ใต้บังคับบัญชา มีเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจน และยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง รวมถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาก็มีการจัดหลักสูตรการอบรมพัฒนาผู้บริหารอยู่เสมอ ทั้งทางด้านวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งจากการวิจัยพบว่าความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร ด้านความลึกซึ้งทางอารมณ์ มีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ โดยเฉพาะการมีเป้าหมาย และศักยภาพที่โดดเด่น มีค่ามัธยฐานเลขคณิตสูงกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีความรักในวิชาชีพและสถานศึกษา มีความขยัน มุ่งมั่นตั้งใจทำงาน มีแนวทางในการดำเนินชีวิตและการทำงานตาม

ศักยภาพ เพื่อบรรลุเป้าหมายของตนเองและสถานศึกษา ซึ่งจากการวิจัยพบว่าความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร ด้านความลึกซึ้งทางอารมณ์ : การมีเป้าหมายและศักยภาพที่โดดเด่น มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือผู้บริหารมีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการทำงาน ผู้บริหารเข้าใจและยอมรับในศักยภาพของตนเอง และผู้บริหารมีแนวทางการดำเนินชีวิต และการทำงานตามศักยภาพ เพื่อบรรลุเป้าหมายของตนเองและหน่วยงาน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 นั้น เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจทำงาน เพื่อบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาด้วยความซื่อสัตย์ เข้าใจ และยอมรับในศักยภาพของตนเองและผู้ใต้บังคับบัญชา สอดคล้องกับซิณพวงศ์ ทรัพย์โชติชนดล ที่ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มท่าจีนถิ่นแม่กลอง พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ของผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มท่าจีนถิ่นแม่กลอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้านตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง การควบคุมตนเอง การมีทักษะทางสังคม การตระหนักรู้ในตนเอง และการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น (ซิณพวงศ์ ทรัพย์โชติชนดล, 2558)

ส่วนในด้านความรู้รอบทางอารมณ์ แม้จะมีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากที่สุดแต่ก็อยู่ในอันดับสุดท้าย โดยการรับผลของการแสดงอารมณ์เป็นองค์ประกอบที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในอันดับสุดท้าย และผู้บริหารรับรู้ถึงผลที่ได้รับจากการแสดงอารมณ์หรือการแสดงความรู้สึกนั้น เป็นข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในอันดับสุดท้าย ทั้งนี้เป็นเพราะการรับทราบถึงสาเหตุและผลของการเกิดอารมณ์ความรู้สึกของตนเองนั้นเป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะรับรู้ เข้าใจถึงสาเหตุและผลที่ได้รับจากการเกิดอารมณ์ความรู้สึก แต่สภาวะการบริหารงานในยุคการปฏิรูปการศึกษาใน

ปัจจุบันส่งผลให้สถานศึกษามีภาระงานเพิ่มมากขึ้น จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กำหนดให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหาร และการจัดการศึกษา ทั้งด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป แม้ผู้บริหารสถานศึกษาจะมีความฉลาดทางอารมณ์ในระดับมากที่สุด แต่เมื่อผู้บริหารเกิดความกดดันจากการบริหารงาน อาจส่งผลต่อจิตใจทำให้เกิดความเครียด หรือความระแวงต่อความล้มเหลว จนทำให้ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความรู้รอบทางอารมณ์ : การรับผลของการแสดงอารมณ์ลดต่ำกว่าด้านอื่น ซึ่งสอดคล้องกับสมวงศ์ โพธิ์สอาด ที่ศึกษาเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของนายกเทศมนตรีตำบล จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่าความฉลาดทางอารมณ์ของนายกเทศมนตรีตำบล จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้านตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การจูงใจตนเอง การควบคุมตนเอง การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ทักษะทางสังคม และความตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง (สมวงศ์ โพธิ์สอาด, 2553)

2. จากผลการวิจัยพบว่า การทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า การทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม เพราะบุคลากรของสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถที่แตกต่างกัน ประกอบกับขอบข่ายภาระงานของสถานศึกษา อาทิ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป ล้วนแต่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ส่งผลให้เกิดการระดมกำลัง การประสานความร่วมมือร่วมใจกันทำงานด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ

การให้การยอมรับและไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน มีการติดต่อสื่อสารกัน เกิดการระดมสมองเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินงาน มีการตัดสินใจร่วมกัน รวมถึงการมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน เพื่อให้เกิดการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของเรณู เชื้อสะอาด ที่ศึกษาการทำงานเป็นทีมด้านวิชาการของพนักงานครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่าพนักงานครูส่วนใหญ่ได้ทำงานเป็นทีมบ่อยครั้งมีการไว้วางใจซึ่งกันและกัน การรับฟังความคิดเห็น การแก้ไขความขัดแย้ง และการตัดสินใจโดยฉันทามติ โดยบางครั้งพนักงานเกินครึ่งได้หาทางออกให้กับทีมงานเมื่อเกิดความขัดแย้ง ตระหนักว่าตนเองเป็นบุคคลสำคัญในการตัดสินใจคนหนึ่งในทีมงาน ยอมรับฟังคนที่ตนเองไม่คุ้นเคย และประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อขอความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียน (เรณู เชื้อสะอาด, 2551)

เมื่อพิจารณาการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 8 ด้าน โดยเฉพาะความไว้วางใจ ความสามัคคีและความร่วมมือ มีค่ามัธยเลขคณิตสูงกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ชยัน อดทน มีความรับผิดชอบ รู้จักการใฝ่หาความรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ให้ความร่วมมือและไว้วางใจซึ่งกันและกัน เป็นผู้ที่มีมองโลกในแง่ดี รวมถึงมีความพยายามในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งจากการวิจัยพบว่า การทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา ด้านความไว้วางใจ ความสามัคคีและความร่วมมือ มีค่ามัธยเลขคณิตอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ คือ ครูมีความร่วมมือร่วมใจกันในการทำงาน ครูมีความรักในองค์กรของตน ครูมีการยอมรับซึ่งกันและกัน และครูมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน แสดงให้เห็นว่าครูใน

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 นั้นเป็นผู้ที่มีความรักในองค์กร มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ มีความมุ่งมั่นทุ่มเท และพยายามเอาชนะปัญหาและอุปสรรค เพื่อให้ทำงานสำเร็จและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา สอดคล้องกับแสงดาว โสมศรีแพง ที่ศึกษาเรื่องการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอนาแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 พบว่าการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอนาแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (แสงดาว โสมศรีแพง, 2556)

ส่วนในด้านทักษะของสมาชิกและความชัดเจนของบทบาทหน้าที่ แม้จะมีค่ามัธยเลขคณิตอยู่ในระดับมาก แต่ก็อยู่ในอันดับสุดท้าย โดยครูมีทักษะความสามารถที่จำเป็นในการทำงานเป็นข้อที่มีค่ามัธยเลขคณิตอยู่ในอันดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูมีหน้าที่ความรับผิดชอบมากมายที่นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอน ทั้งงานบริหาร งานเอกสาร งานวิชาการ ประกอบกับระบบการประเมินที่ไม่ค่อยมีความเชื่อมโยงกับการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของโรฮานา หมู่เก็ม ที่ศึกษาการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในโรงเรียน อำเภอเมืองสงขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 พบว่าบุคลากรในโรงเรียนอำเภอเมืองสงขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 มีความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นทีมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (โรฮานา หมู่เก็ม, 2557)

3. จากผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหาร

สถานศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารงาน มีความรักในวิชาชีพและสถานศึกษา ขยัน มีความรับผิดชอบ มีเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจน ยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง มีความเอาใจใส่ต่อหน้าที่และผู้ที่บังคับบัญชา ยอมรับในศักยภาพของตนเองและผู้ที่บังคับบัญชา ส่งผลให้ผู้บังคับบัญชามีความสุขในการทำงาน เกิดความร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ สอดคล้องกับงานวิจัยของกับพิมใจ วิเศษ ที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูอำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู มีค่าความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (พิมใจ วิเศษ, 2554)

เมื่อพิจารณาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารรายด้านกับการทำงานเป็นทีมของครูโดยภาพรวม พบว่าทุกคู่มีความสัมพันธ์กัน โดยเฉพาะความฉลาดทางอารมณ์ ด้านความเป็นไปได้ทางอารมณ์มีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีมของครูโดยภาพรวมสูงที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการงานและบุคลากรได้ดี เป็นผู้มีความวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจน สามารถหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการยอมรับในความสามารถของครู ส่งผลให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเต็มความสามารถ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่าทุกคู่มีความสัมพันธ์กัน โดยเฉพาะความฉลาดทางอารมณ์ ด้านความเป็นไปได้ทางอารมณ์มีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีม ด้านความไว้วางใจ ความสามัคคี และความร่วมมือสูงที่สุด เนื่องจากผู้บริหารมีความสามารถในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจน สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้ดี รวมถึงให้การ

ยอมรับไว้วางใจครูในการทำงาน มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ส่งผลให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันทำงานด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจเพื่อไปสู่เป้าหมายของสถานศึกษา ส่วนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านความรู้รอบทางอารมณ์มีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีม ด้านความหลากหลายของสมาชิกต่ำที่สุด เนื่องจากเป็นความสามารถของบุคคลในการการรับรู้ เข้าใจเกี่ยวกับภาระงาน และการเรียนรู้ร่วมกันในการทำงาน จึงมีความสัมพันธ์กันต่ำกว่าด้านอื่น สอดคล้องกับสมหมาย เทศคำ ที่ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ให้ความเห็นเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาว่า ควรมีการจัดหลักสูตร การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและการสัมมนา เพื่อให้ความรู้และประสบการณ์เรื่องการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมแก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในด้านการพัฒนาตนเอง ดังนั้นควรมีการพัฒนาบุคลากรในด้านการพัฒนาตนเอง เพื่อให้บุคลากรเกิดความรู้ใหม่ และนำไปปรับปรุงพัฒนาการทำงานให้เกิดผลดี ทำให้บุคลากรทำงานได้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (สมหมาย เทศคำ, 2553)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่าความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร ด้านความรู้รอบทางอารมณ์มีค่ามัธยฐานอยู่ในอันดับสุดท้าย โดยผู้บริหารรู้เท่าทันอารมณ์ของตนที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นข้อที่มีค่ามัธยฐานอยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้นควรพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร ด้านความรู้รอบทางอารมณ์ในเรื่องของการรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง โดยการฝึกการควบคุมอารมณ์ของตนเอง มีสติ รู้ข้อดีข้อด้อยของตนเองแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข การมองโลกในด้านบวก และตระหนักถึงผลที่เกิดขึ้นจากการแสดงความรู้สึกนั้น

2. ผลการวิจัยพบว่าการทำงานเป็นทีมของครู

ในสถานศึกษา ด้านทักษะของสมาชิกและความชัดเจนของบทบาทหน้าที่ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในอันดับสุดท้าย ซึ่งครูได้รับการประเมินทักษะการทำงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาการทำงานให้ดียิ่งขึ้นเป็นข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้นควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา ด้านทักษะของสมาชิกและความชัดเจนของบทบาทหน้าที่ โดยการส่งเสริมการพัฒนาการทำงานของครูผู้สอน การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาตนเองสู่ครูมืออาชีพ มีการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ สม่ำเสมอ และต่อเนื่อง

3. ผลการวิจัยพบว่าความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารทุกด้านความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีมของครู โดยความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารด้านความเป็นไปได้ทางอารมณ์มีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีมของครูสูงที่สุด ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องให้

ความสำคัญกับการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของตนเอง ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเอง และสนับสนุนให้บุคลากรทำงานเป็นทีม เพื่อให้การบริหารงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารและการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา ในสังกัดอื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษาเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน หรือผู้บริหารเพศชายและเพศหญิง เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ

รายการอ้างอิง

- Cooper, R. K., & Sawaf, A. (1997). *Executive EQ: emotional Intelligence in Leadership and Organization*. New York: Berkley Publishing Group.
- Goleman, D. (1998). *Working with Emotional Intelligence*. New York: Bantam Books.
- Likert, R. (1961). *New Pattern of Management*. New York: Mcgraw-Hill.
- Yukl, G. (2013). *Leadership in Organization*. Essex: Pearson Education Limited.
- ชีษณุพงศ์ ทรัพย์โชติธนดล. (2558). *ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มทำเงินถิ่นแม่กลอง*. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นงคริษ์ ทนเพื่อน. (2550). *ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นิติกร ระดับปฏิบัติการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. (สัมภาษณ์ 10 กันยายน 2561).
- พิมพ์ วิเศษ. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูอำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- ภาคสกุล นาคจุ. (2557). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอารมณ์ Introduction to Emotion** (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed.). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาณุสุภรณ์ การพิมพ์.
- เรณู เชื้อสะอาด. (2551). **การทำงานเป็นทีมด้านวิชาการของพนักงานครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่**. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- โรธานา หมู่เก็ม. (2557). **การทำงานเป็นทีมของบุคลากรในโรงเรียน อำเภอเมืองสงขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1**. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- วิกานดา เกษตรเอี่ยม. (2558). **การสร้างทีมงาน** (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียน สโตร์.
- สมวงศ์ โพธิ์สะอาด. (2553). **ความฉลาดทางอารมณ์ของนายกเทศมนตรีตำบล จังหวัดราชบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมหมาย เทศขำ. (2553). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2**. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2. (2562). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562**. นครปฐม: กลุ่มนโยบายและแผน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2. (2561). **แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ปี สพป. นครปฐม เขต 2**. นครปฐม: กลุ่มนโยบายและแผน.
- แสงดาว โสมศรีแพง. (2556). **การทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอนาแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม.
- อังคณา นาสาริ. (2551). **ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และพฤติกรรมการตัดสินใจในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.